

+3717280882

LATVIJAS REPUBLIKAS EKONOMIKAS MINISTRIJA

Bīriņbas ielā 55, Rīga, LV-1519, Latvija • tālr. 67013101 • fakss 67280882 • e-pasts: pasts@em.gov.lv

Rīgā

18.02.2009. Nr. 11-1569

Uz 12.02.2009. Nr.12/2-7-n/38-(9/09)

**Latvijas Republikas Saeimas
kancelejai**

Par atbildi uz Saeimas deputātu
jautājumu Nr.139/J9

Ekonomikas ministrija ir iepazinusies ar Saeimas deputātu jautājumiem (jautājumu reģistra Nr.139/J9) un savas kompetences ietvaros informē par sekojošo.

1. Ekonomikas ministrijas plānos neietilpst sabiedrisko darbu organizēšana un finansēšana reģionos. Tieks īstenotas vairākas valsts atbalsta programmas, kuru mērķis ir veicināt ekonomisko aktivitāti, jaunu ražotņu un darba vietu radīšanu Latvijas reģionos - Atbalsts ieguldījumiem īpaši atbalstāmajās teritorijās (kopējais finansējums 25,26 milj.LVL), Biznesa inkubatoru programma (kopējais finansējums – 20,2 milj.LVL).

2., 4. Darba vietu skaita un nodarbinātības palielināšana ir tiešā veidā saistīta ar kopējās ekonomiskās aktivitātes, t.sk. ražošanas attīstību. Ņemot vērā pašreizējās ekonomiskās attīstības tendences pasaulei un Latvijā, tiek īstenoti pasākumi, lai novērstu tālāku ekonomiskās aktivitātes pazemināšanos, stabilizētu un atdzīvinātu finanšu sistēmu, uzlabotu valsts pārvaldes efektivitāti, samazinot tās tēriņus un pārstrukturizētu Latvijas tautsaimniecību, paaugstinot tās konkurētspēju.

Ekonomikas ministrija sadarbībā ar citām ministrijām piedalās Latvijas ekonomikas stabilizācijas un izaugsmes atjaunošanas programmas pasākumu īstenošanā.

Nodarbinātības, ekonomiskās aktivitātes un ražošanas attīstībai Ekonomikas ministrija ir izstrādājusi atbalsta pasākumus, kuri ir vērsti uz pašnodarbinātības un uzņēmējdarbības uzsākšanu, finanšu resursu pieejamību aizdevumu un garantiju formā komersantu konkurētspējas uzlabošanai, atbalstu jaunu produktu izstrādei un ieviešanai ražošanā.

SAEIMAS KANCELEJA

18 -02- 2009

Nr. 12/5-2-41- (9/09) Plkst. 16⁵⁰

+3717280882

2

Komercdarības uzsācēju apmācību, konsultāciju un finansiālā atbalsta programma

Struktūrfondu aktivitātes "Atbalsts pašnodarbinātības un uzņēmējdarbības uzsākšanai" mērķis ir paaugstināt uzņēmējdarbības aktivitāti valstī, īpaši reģionos, attīstot uzņēmējdarbības uzsācēju zināšanas un iemājas uzņēmējdarbībā, kā arī sniedzot nepieciešamo finansiālo atbalstu uzņēmējdarbības uzsākšanai.

Aktivitāti finansē no Eiropas Sociālā fonda, valsts budžeta un Hipotēku un zemes bankas līdzekļiem. Kopējais aktivitātes ietvaros pieejamais publiskais finansējums ir 14,3 milj. LVL.

Plānots martā apstiprināt Ministru kabineta noteikumus, pēc kā tiks uzsākta aktivitātes ieviešana.

Aizdevumi komersantu konkurētspējas uzlabošanai

Struktūrfondu aktivitātes „Aizdevumi komersantu konkurētspējas uzlabošanai” ietvaros Latvijas Hipotēku un Zemes Banka (LHZB) izsniegs aizdevumus komersantiem situācijās, kad komersantus vai projektus bankas uzskata par pārāk riskantiem vai komersantu ķīla nav pietiekama. Kopējais aizdevumiem novirzītais finansējums sastāda 210 milj. LVL. Aizdevumus izsniegs investīcijām (līdz 5 milj. LVL) un apgrozāmajiem līdzekļiem (līdz 2,5 milj. LVL) uz termiņu līdz 5 gadiem. Aizdevumi segs ne vairāk kā 75% no ieguldījumu summas. Aizdevumi paredzēti visiem komersantiem. Programma būs pieejama martā.

Latvijas mazo un vidējo komersantu mikrokreditēšanas programma

2008.gada 25.novembrī Ministru kabinetā tika apstiprināta Finanšu ministrijas izstrādātā *Latvijas mazo un vidējo komersantu mikrokreditēšanas programma*. Minēto programmu plānots īstenot sadarbībā ar LHZB. Programmas ietvaros atbalsts tiks piešķirts mazajiem un vidējiem komersantiem (turpmāk -MVK) un pašnodarbinātām personām ārpus Rīgas pilsētas teritorijas. Programmas mērķis ir ieviest MVK un pašnodarbināto personu mikrokreditēšanas mehānismu un veicināt mikrokredītu pieejamību neliela biznesa uzsākšanai vai attīstīšanai.

Mikrokredītu saņēmēji būs pašnodarbinātas personas un nelieli MVK, kuriem pašreizējā ekonomiskajā situācijā finanšu pieejamība ir īpaši ierobežota. Aizdevumu saņēmēji – 300 pašnodarbinātās personas un MVK (līdz 10 strādājošie), kuri varēs piesaistīt finansējumu saimnieciskās darbības uzsākšanai vai attīstībai. Programmas kopējais budžets sastāda 565 tūkst. LVL. Aizdevuma fonds izsniegs mikrokredītus – līdz 3000 LVL ar fiksētu mikrokredītu procentu likmi no 5% līdz 8% gadā. Mikrokredīts ir paredzēts nelielu investīciju veikšanai un apgrozāmajiem līdzekļiem. Mikrokredīta termiņš – līdz 5 gadiem.

+3717280882

Programmas ieviešanas laiks: 2009.-2010.gads.

Aktivitāti finansē no Eiropas Sociālā fonda, valsts budžeta un Hipotēku un zemes bankas līdzekļiem. Kopējais aktivitātes ietvaros pieejamais publiskais finansējums ir 14,3 milj. LVL.

Atbalsts ieguldījumiem mazajos un vidējos komersantos īpaši atbalstīmajās teritorijās.

Aktivitātes finansējums ir 25,64 milj. LVL. Atbalsts tiek piešķirts komersanta sākotnējiem ieguldījumiem, kas saistīti ar jauna uzņēmuma izveidi, esoša uzņēmuma paplašināšanu, esoša uzņēmuma produkcijas daudzveidošanu ar jauniem papildu produktiem vai esoša uzņēmuma vispārējā ražošanas procesa būtisku maiņu. Uz šo dienu 158 komersanti jau īsteno ražošanas iekārtu iegādes projektus. Minēto projektu kopējās investīcijas ražošanas iekārtu iegādei sastāda 45 milj.Ls. Jāatzīmē, ka lielākā daļa jeb 101 komersants projektus īsteno īpaši atbalstīmajās teritorijā, t.i. pagastos, kuros bezdarbs ir augstāks nekā vidēji Latvijā. Šai aktivitātei martā tiks iesniegti grozījumi Ministru kabineta noteikumos, palielinot viena projekta maksimālo atbalsta summu no 70 tūkst LVL uz 150 tūkst.LVL.

Eksporta garantijas

Atbilstoši š.g. 3. februārī apstiprinātajam Latvijas ekonomikas stabilizācijas un izaugsmes atjaunošanas rīcības plānam Ekonomikas ministrija strādā pie eksporta kredītu garantēšanas noteikumu izstrādes, kas ļautu komersantiem, jo īpaši pašreizējās ekonomiskās situācijas apstākļos, saglabāt konkurenci ārvalstu tirgos.

Sākotnēji īstermiņa eksporta kredītu garantēšanu bija plānots ieviest Eiropas Savienības struktūrfondu programmas „Uzņēmējdarbības un inovācijas” ietvaros. Nemot vērā jautājuma aktualitāti un ilgo laiku, ko prasa šī instrumenta ieviešana Struktūrfondu programmas ietvaros, š.g. 28. janvārī Tautsaimniecības padomes sēdē tika panākta vienošanās nekavējoties ieviest īstermiņa eksporta kredītu garantēšanas sistēmu (garantijas tiek izsniegtas uz termiņu līdz 2 gadiem, iekļaujot ražošanas, realizācijas un atmaksas riska periodu.). Garantiju saņemšana eksporta darījumiem uz ES un ESAO dalībvalstīm būs pieejama pēc apstiprinājuma saņemšanas no Eiropas Komisijas. Ekonomikas ministrija ir izstrādājusi MK noteikumu projektu "Īstermiņa eksporta kredītu garantēšanas noteikumi", kas visdrīzākajā laikā tiks iesniegts izskatīšanai Ministru kabinetā. MK noteikumu projekts šobrīd tiek saskaņots ar Finanšu un Tieslietu ministrijām un nozaru asociācijām. Garantijas tiks izsniegtas papildus privāto apdrošinātāju garantijām, lai segtu riskus valstīs, uz kurām eksporta darījumus privātās kompānijas garantē nelabprāt vai negarantē vispār, tādējādi, ļaujot Latvijas eksporta uzņēmumiem uzlabot eksporta līguma nosacījumus,

+3717280882

4

konkurējot ar citu valstu eksportētājiem un palielināt aizņemšanās iespējas bankā, garantijai kalpojot par nodrošinājumu.

Biznesa inkubatoru programma

Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra februārī izsludinās iepirkumu konkursus biznesa inkubatoru operatoriem. Inkubatoros komersanti saņems atbalstu telpu un komunikāciju izmantošanai, sekretariāta, konsultāciju un apmācību organizēšanai. Finansējums aktivitātei ir 20,2 milj. LVL.

3. Informējam, ka pēc vaírāku pētījumu rezultātiem Konkurences padome (turpmāk – KP) ir konstatējusi augstu tirgus koncentrācijas līmeni tieši pārtikas produktu mazumtirdzniecības sektorā, kā arī secināts, ka lielākais uzcenojums atsevišķām pārtikas grupām veidojas tieši tirdzniecības tīklos, kas būtiski palielina preces gala cenu. KP 2008.gadā pētījusi pārtikas piegādes ķēdes funkcionēšanu piena, biezpiena un maizes tirgos 2006.-2007.gada periodā. Pētījumos ir izdarīti šādi secinājumi par uzcenojumu pētāmajiem produktiem mazumtirdzniecībā:

pienam (2%-2,5%, 11) vidējais mazumtirdzniecības uzcenojums 2006.gadā bija 25,06% (robežās no 12,80% - 46,92%), 2007.gadā vidējais uzcenojums – 31,62% (robežās no 16,66% - 50,46 %).

biezpienam (9%, 200g) vidējais mazumtirdzniecības uzcenojums 2006.gadā – 20,06% (robežās no 14,46% - 31,93%), bet 2007.gadā – 29,7% (robežās no 13,09% - 53,65%).

rupjmaizei 2006.gadā no 5% līdz 47%, 2007.gadā - no 19% līdz 51%.

baltmaizei 2006.gadā mazumtirdzniecības uzcenojums bija no 18% līdz 37%, 2007.gadā no 16% līdz 35% no maizes gala cenas veikalui plauktos.

Situācijas uzlabošanai, lai mazinātu mazumtirdzniecības tīkliem piemītošo varu pār saviem piegādātājiem, 01.10.2008. spēkā stājās grozījumi Konkurences likumā, kas paredz atbildību par dominējoša stāvokļa mazumtirdzniecībā ļaunprātīgu izmantošanu, piemērojot netaisnīgus un nepamatotus noteikumus vai maksājumus attiecībā pret piegādātājiem par preču atdošanu atpakaļ, par piegādātās preces atrašanos mazumtirdzniecības vietā, par līguma slēgšanu, par preču piegādi jaunatveramai mazumtirdzniecības vietai, par netaisnīgiem un nepamatoti gariem norēķinu termiņiem un sankcijām par darījumu noteikumu pārkāpumu.

Sakarā ar attiecīgo grozījumu spēkā stāšanos mazumtirgotāji mainīja „kritiskos” līguma noteikumus ar piegādātājiem. Pašreiz KP tirgus uzraudzības ietvaros ir uzsākusi noslēgto līgumu atbilstības Konkurences likuma prasībām izvērtēšanu.

+3717280882

5

Tomēr iepriekš minētais likums paredz izsmeļošu dominējošā stāvokļa mazumtirdzniecībā jaunprātīgas izmantošanas gadījumu uzskaitijumu. Nemot vērā, ka līgumos var tikt ietverti arī tādi netaisnīgi noteikumi, kas nav iekļauti šajā regulējumā (13.panta otrajā daļā), lai padarītu pastāvošo regulējumu efektīvāku un novērstu centienus to apiet, nepieciešams nodrošināt to, ka Konkurences likuma 13.panta otro daļu būtu iespējams piemērot kā ģenerālklauzulu arī gadījumiem, kas nav tajā uzskaitīti. Tādēļ Ekonomikas ministrija ir pieteikusi izsludināšanai š.g. 19.februāra valsts sekretāru sanāksmē likumprojektu „*Grozījumi Konkurences likumā*”, kas paredz, ka dominējošā stāvokļa mazumtirdzniecībā jaunprātīgu izmantošanu varēs konstatēt arī gadījumos, kas nav tajā uzskaitīti. Papildus likumprojekts paredz arī aizliegumu piemērot nevienādus noteikumus ekvivalentos darījumos ar piegādātājiem, lai novērstu šādu gadījumu nelabvēlīgo ietekmi uz konkurenci un informētu mazumtirgotājus par šādas prakses neatbilstību likumam.

Informējam, ka š.g. 19.februāra Valsts sekretāru sanāksmē Ekonomikas ministrija pieteikusi izsludināt arī likumprojektu „*Grozījumi Pārtikas aprites uzraudzības likumā*”. Lai veicinātu reģionālo ražotāju pārtikas preču nonākšanu veikalos, tādējādi ievērojot patēriņtāju intereses iegādāties veikalos attiecīgā reģiona preces, likumprojekts paredz pienākumu veikaliem, kuru tirdzniecības platība pārsniedz 300 kvadrātmetrus, tirdzniecības vietās realizēt reģionālo ražotāju pārtikas preces, nodrošinot to piegādātājiem iespēju piegādāt pārtikas preces tieši attiecīgajai tirdzniecības vietai, nevis caur centralizētu logistikas sistēmu, kā rezultātā nevajadzīgi tiek pārvadātas pārtikas preces, tām līdz ar to sadārdzinoties.

Lai nodrošinātu, ka patēriņtājiem ir pieejamas noteiktas pārtikas preces, likumprojekts „*Grozījumi Pārtikas aprites uzraudzības likumā*” paredzēs arī iespēju Ministru kabinetam, ja nepieciešams, uz laiku, kas ir ne ilgāks par 3 gadiem, noteikt īpašus pasākumus pārtikas preču apritē, tai skaitā, nosakot to maksimālo uzcenojumu. Tomēr realizējot šo deleģējumu, jāņem arī vērā, ka maksimālā uzcenojuma noteikšana var negatīvi ietekmēt mazo veikalnu pastāvēšanu, jo bieži vien tiem ir pavisam atšķirīga izmaksu struktūra un mazāks peļņas procents, turklāt nereti tie ir spiesti uzlikt lielāku uzcenojumu dēļ lielākām izmaksām uz vienu pārdoto preces vienību. Tie lielākoties uztur mazāku preču sortimentu, kas pārsvarā arī satur patēriņtājiem svarīgākās preces, līdz ar to, nosakot uzcenojumu, būtu jāizvērtē nepieciešamība šo regulējumu neattiecināt uz mazajiem veikaliem, kas citādi, iespējams, tiktu izspiesti no tirgus, konkurencei mazumtirdzniecībā pasliktinoties vēl vairāk.

Norādām, ka Ekonomikas ministrija rīko tikšanās ar ražotāju un tirgotāju pārstāvjiem (to asociācijām). Š.g. 23.februārī Ekonomikas ministrija uzklausīs abu pušu uzņēmēju priekšlikumus, lai vienotos par papildus pasākumiem

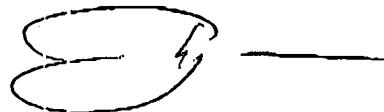
+3717280882

6

situācijas uzlabošanai, tai skaitā arī, lai veicinātu Latvijas pārtikas ražotāju produkcijas noietu lielveikalos.

Ar cieņu,

Ekonomikas ministra vietā-
Tieslietu ministrs

G.Bērziņš

18.02.2009
Grīnfelds
7013132, toms.grinfelds@em.gov.lv